യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 3✓
(ഉഥ്.പത്തിപ്രകരണമ്)/സർഗം 58✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ഏതസ്മി+ന്ന+ന്തരേ+ ജ്ഞപ്തിർ/ജീവം(വ്) വൈദൂരഥം പുനഃ .
സംകല്പേന രുരോ-ധാശു മനസഃ(സ്) സ്പന്ദനം(യ്) യഥാ .. 1

ലീലോവാച .
വദ ദേവി കിയാൻ/കാലോ ഗതോ∫+സ്യാ-മിഹ മ+ന്ദിരേ .
സമാധൗ മയി ലീനായാം/ മഹീപാലേ ശവേ+ സ്ഥിതേ .. 2

ജ്ഞാപ്തി-രുവാച .
ഇഹ മാസസ്+ത്വതി+ക്രാ+ന്ത ഇഹ ദാ+സ്യാ-വിമേ തവ .
ര+ക്ഷാർഥം വാസ-ഗൃഹകേ+ സ്വപതോ∫വഹിതേ+ സ്ഥിതേ .. 3

ശൃണു ദേഹ+സ്യ കിംവൃത്തം(ൻ) തവേഹ വരവർണിനി .
ശരീരം(ൻ) തവ പ+ക്ഷേണ തഥ്.ക്ലി+ന്നം ബാഷ്പതാം(ങ്) ഗതമ് .. 4

നിർ/ജീവം പതിതം ഭൂമൗ സംശുഷ്ക-മിവ പ+ല്ലവമ് .
കാഷ്ഠ-കു+ഡ്യോ-പമോ ജാതഃ(ശ്) ശവ+സ്തു ഹിമ-ശീതലഃ .. 5

തതോ മ+ന്ത്രി-ഭിരാ-ഗ+ത്യ മൃതൈ-വേയ-മിതി+ സ്വയമ് .
ക്ലേദാ-ലോകാ+ദ്വിനിർ-ണീയ ഭൂയോ നിഷ്-കാസിതം(ങ്) ഗൃഹാത് .. 6

ബഹുനാ+ത്ര കിമു+ക്തേന നീ+ത്വാ ച+ന്ദന-ദാരുഭിഃ .
ചിതൗ/ സംക്ഷി+പ്യ സഘൃതം സഹസാ ഭസ്മ-സാഥ്.കൃതമ് .. 7

തതോ രാ+ജ്ഞീ മൃതേ+ത്യുച്ചൈഃ(ഖ്) കൃത്വാ രോദന-മാകുലമ് .
പരിവാര+സ്തവാ-ശേഷം(ങ്) കൃതവാ-നൗർധ്വ/ദേഹികമ് .. 8

ഇദാനീം(ൻ) ത്വാമിഹാ-ലോ+ക്യ സശ-രീരാ-മുപാ-ഗതാമ് .
പരലോകാ-ദാഗ-തേതി മഹ+ച്ചിത്രം ഭവി+ഷ്യതി .. 9

ത്വം(ൻ)തു തേന ശരീ-രേണ സ+ത്യ-സംക+ല്പതഃ(സ്) സുതേ .
ദൃ+ശ്യസേ+ സ്വവ-ദാതേന ചി+ത്രം(ൻ) ത+ത്ര തവോപരി .. 10

യ+ദ്വാസനാ+ ത്വമ-ഭവോ ദേഹം പ്രതി തദേവ തേ .
രൂപ-മ+ഭ്യുദിതം ബാലേ തേന+പ്രാക്-സദൃശം(ൻ) തവ .. 11

സ്വവാസ-നാനു-സാരേണ സർവഃ(സ്) സർവം ഹി പ+ശ്യതി .
ദൃഷ്ടാ+ന്തോ്ഽ+ത്രാവി-സംവാദീ ബാല-വേതാല-ദർശനമ് .. 12

ആതി-വാഹിക-ദേഹാസി സംപന്നാ സി+ദ്ധ-സു+ന്ദരി .
വിസ്മൃത+സ്ത്വേവ ദേഹോ്ഽസൗ/+ പ്രാ+ക്ത-നോ്ഽനപ-വാസനഃ .. 13

രൂഢാതി-വാഹിക-ദൃശഃ(ഫ്) പ്രശാ+മ്യ+ത്യാധി-ഭൗതികഃ .
ബുധസ്യ ദൃ+ശ്യ-മാനോ്ഽപി ശര+ന്മേഘ ഇവാംബരേ .. 14

രൂഢാതി-വാഹികീ-ഭാവഃ(സ്) സർവോ ഭവതി ദേഹകഃ .
നിർജ-ലാമ്ഭോദ-സദൃശോ നിർഗ+ന്ധ/കുസുമോ-പമഃ .. 15

സ+ദ്വാ-സന+സ്യ രൂഢായാ-മാതി-വാഹിക-സംവിദി .
ദേഹോ വിസ്മൃതി-മായാതി ഗർഭ-സം+സ്ഥേവ യൗവനേ .. 16

ഏക+ത്രിംശ്ശേ്ഽ+ദ്യ ദിവസേ+ പ്രാപ്താ വയ-മിഹാമ്ബരേ .
പ്രഭാതേ മോഹിതേ ദാ+സ്യൗ മയൈതേ നി+ദ്രയാ-ധുനാ .. 17

തദേഹി യാവ+ല്ലീലായൈ ലീലേ സംകല്പ-ലീലയാ .
ആത്മാനം(ൻ) ദർശയാ-വോ്ഽ+സ്യൈ+ വ്യവഹാരഃ(ഫ്) പ്രവർതതാമ് .. 18

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ആവാം(ൻ) താവ-ദിമേ ലീലാ പ+ശ്യ+ത്വി+ത്യേവ ചി+ന്തിതേ .
ജ്ഞപ്ത്യാ ദേ+വ്യാ തത+സ്ത+ത്ര ദൃ+ശ്യേ ദീപ്തേ ബഭൂ-വതുഃ .. 19

സാ വിദൂരഥ-ലീലാഥ സമാ-കുല-വിലോചനാ .
ഗൃഹ-മാലോ-കയാ-മാസ ത+ത്തേജഃ(ഫ്)പു+ഞ്ജ-ഭാ+സ്വരമ് .. 20

ച+ന്ദ്ര-ബിമ്ബാദി-വോഥ്.കീർണം(ൻ) ധൗതം ഹേമ+ദ്രവൈ-രിവ .
ജ്വാലായാ+ ദ്രവ-ശീതായാസ്-തഥ്.പ്രഭാ+ദ്രവ-ഭിത്തിമത് .. 21

ഗൃഹ-മാലോക്യ പുരതോ ലീലാ+ജ്ഞപ്തീ വിലോ+ക്യ തേ .
ഉ+ത്ഥായ സംഭ്രമ-വതീ തയോഃ(ഫ്) പാദേഷു സാപതത് .. 22

മ+ജ്ജയാ-യാഗതേ ദേ+വ്യൗ/ ജയതാം(ഞ്) ജീവന+പ്രദേ .
ഇഹ പൂർവ-മഹം പ്രാപ്താ ഭവ+ത്യോർ-മാർഗ-ശോധിനീ .. 23

ഇ+ത്യു+ക്ത-വ+ത്യാം(ൻ) ത+സ്യാം(ൻ)
താ മാനി+ന്യോ മ+ത്ത-യൗവനാഃ .
ഉപാ-വിശ+ന്വിഷ്ട-രേഷു ലതാ-മേരു-ശിരഃ(സ്)സ്വിവ .. 24

ഋഷപ്തിരുവാച .
സുതേ വദ കഥം പ്രാപ്താ+ ത്വമിമം(ൻ) ദേശമാ-ദിതഃ .
കിം(വ്) വൃ+ത്തം(ൻ) തേ+ ത്വയാ
ദൃഷ്ടം(ങ്) കിമിവാ+ധ്വനി കു+ത്ര വാ .. 25

വിദൂരഥ-ലീലോവാച .

ദേവി തസ്മിൻ/പ്രദേശേ സാ ജാത-മൂർ+ച്ഛാ തദാ-ഭവമ് .
ദ്വിതീ-യേ+ന്ദോഃ(ഖ്) കലേ-വാഹം(ങ്) ക+ല്പാ+ന്ത+ജ്വാലയാ ഹതാ .. 26

ന ചേതിതം മയാ കിംചിഥ്.സമം(വ്) വിഷമ-മേവ ച .
തതസ്-തരല-പ+ക്ഷ്മാ+ന്തേ വിനി-മീ+ല്യ വിലോചനേ .. 27

തതോ മരണ-മൂർ+ച്ഛാ+ന്തേ പ+ശ്യാമി പരമേ+ശ്വരി .
യാവദ+ഭ്യുദി-താസ്+മ്യാശു+ പ്ലുതാ ച ഗഗനോ-ദരേ .. 28

ഭൂതാ-കാശ്ശേ്നില-രഥം/ സമാരൂഢാ+സ്മ്യഹം(ൻ) തതഃ .
ആനീതാ ഗ+ന്ധ-ലേഖേവ തേനാഹ-മിമ-മാലയമ് .. 29

ദേവി പ+ശ്യാമി സദനം(ൻ) നായ-കേനാ+ഭ്യലം(ങ്)കൃതമ് .
ദീപ്ത-ദീപം വിവി+ക്തം(ഞ്) ച മഹാർഹ-ശയനാ+ന്വിതമ് .. 30

പതിമാ-ലോകയാ-മീമം(യ്) യാവദേഷ വിദൂരഥഃ .
ശേതേ കുസുമ-ഗുപ്താങ്ഗോ മധുഃ(ഫ്) പുഷ്പ-വനേ യഥാ .. 31

അഥ സംഗ്രാമ-സംരമ്ഭ+ശ്രമാർ/തോ്യം-സ്വ-പി+ത്യലമ് .
ഇതി നി+ദ്രാ മയാ സേയം(ൻ) ദേവേ+ശ്വരി ന വാരിതാ .. 32

അന+ന്തര-മിമം(ൻ) ദേശം പ്രാപ്തേ ദേ+വ്യാ-വിമേ+ ത്വിതി .
യഥാനു-ഭൂതം(ങ്) കഥിതം മദനു+ഗ്രഹ-കാരിണി .. 33

ഋഷപ്തിരുവാച .
ഹേ ഹംസ-ഹാരി-ഗാമി+ന്യൗ ലീലേ ലലിത-ലോചനേ .
ഉ+ത്ഥാപ-യാമോ നൃപതിം/ ശവ-ത+ല്പ-തലാ-ദിമമ് .. 34

ഇ+ത്യു+ക്ത്വാ മുമുചേ ജീവ-മാമോദ-മിവ പദ്മിനീ .
സസമീര-ലതാ-കാരസ്-ത+ന്നാസാ-നികടം(യ്) യയൗ .. 35

ഘ്രാണ-കോശം വിവേ-ശാ+ന്തർ-വംശ-ര+ന്ധ്ര-മിവാനിലഃ .
സ്വവാ-സനാ-ശതാ+ന്യന്തർ/ദധ-ദബ്ധിർ/മണീ-നിവ .. 36

അ+ന്ത+സ്ഥജീവം(വ്) വദനം(ൻ) ത+സ്യ തഥ്.കാ+ന്തി-മായയൗ .
പദ്മ+സ്യാവ+ഗ്രഹേ പദ്മം/ സുവൃഷ്ട ഇവ വാരിണി .. 37

ക്രമാ-ദങ്ഗാനി സർവാണി സരസാനി ചകാ-ശിരേ .
തസ്യ പുഷ്പാ-കര/ ഇവ/ ലതാ-ജാലാനി ഭൂഭൃതഃ .. 38

അഥാ-ബഭൗ കലാ-പൂർണഃ(സ്) സ രാകായാ-മിവോഡു-രാട് .
ഭാസയൻ-ഭുവനം ഭൂരി വദ-നേ+ന്ദു-മരീചിഭിഃ .. 39

സ്ഫുരയാ-മാസ സോ∫ങ്-ഗാനി രസ-വ+ന്തി മൃദൂനി ച .
കനകോ+ജ്വല-കാന്തീനി പല്ലവാ-നീവ മാധവഃ .. 40

ഉ+ന്മീലയാ-മാസ ദൃശൗ വിമലാ-ലോല-താരകേ .
ഹാരി+ണ്യൗ സുഭഗാ-ഭോഗേ ച+ന്ദ്രാർകൗ/ ഭുവനം(യ്) യഥാ .. 41

ഉ+ത്ത+സ്ഥൗ/ പ്രോ+ല്ലസഥ്.കായോ വി+ന്ധ്യാ+ദ്രിർ/വൃ+ദ്ധിമാ-നിവ .
ഉവാച കഃ(സ്) സ്ഥിത ഇതി ഘന-ഗമ്ഭീര-നിഃ(സ്)സ്വനമ് .. 42

ലീലാ+ദ്വയ-മഥാ-സ്യാ+ഗ്രേ പ്രോവാചാ-ദി+ശ്യതാ-മിതി .
സദ-ദർശ പുരോ ന+മ്രം(ൽ) ലീലാ+ദ്വയമ-വ+സ്ഥിതമ് .. 43

സമാചാരം/ സമാകാരം/ സമ-രൂപം/ സമ+സ്ഥിതി .
സമവാ+ക്യം/ സമോ+ദ്യോഗം/ സമാന+ന്ദം/ സമോദയമ് .. 44

കാ+ ത്വം(ങ്) കേയം(ങ്) കുത+ശ്ചേയ-മി+ത്യാഹസ വിലോ-കയൻ .
തസ്മൈ ലീലാഹ ഹേ ദേവ+ ശ്രൂയതാം(യ്) യ+ദ്വദാ+മ്യഹമ് .. 45

മഹിലാ തവ ലീലാഹം/ പ്രാ+ക്തനീ/ സഹ-ധർമിണീ .
വാഗർഥ+സ്യേവ സംപൃ+ക്താ+ സ്ഥിതാ സംശ്ലേഷ-ശാലിനീ .. 46

ഇയം(ൽ) ലീലാ+ ദ്വിതീയാ തേ മഹിലാ ഹേലയാ മയാ .
ഉപാർജിതാ+ ത്വദർഥേന+ പ്രതി-ബിമ്ബ-മയീ ശുഭാ .. 47

ശിരോ-ഭാഗോപ-വിഷ്ടേയം പാഹി ഹൈമ-മഹാസനേ .
ഏഷാ സര+സ്വതീ ദേവ+ ത്രൈലോ+ക്യ-ജനനീ ശിവാ .. 48

അസ്മാകം പു+ണ്യ-സംഭാരൈ-രിഹ സാ+ക്ഷാ-ദുപാ-ഗതാ .
അന-യേമേ പരാ+ല്ലോകാ+ദിഹാ-നീതേ മഹീപതേ .. 49

ഇ+ത്യാ-കർ+ണ്യ സമു+ത്ഥായ രാജാ രാജീവ-ലോചനഃ .
ലമ്ബ-മാല്യാമ്ബര-ധരഃ(ഫ്) പപാത+ ജ്ഞപ്തി-പാദയോഃ .. 50

സര+സ്വതി നമസ്-തുഭ്യം(ൻ) ദേവി സർവ-ഹിത+പ്രദേ .
പ്രയ+ച്ഛ വരദേ മേധാം(ൻ) ദീർഘ-മായുർ-ധനാനി ച .. 51

ഇ+ത്യു+ക്ത-വ+ന്തം ഹസ്തേന പ+സ്പർശ+ ജ്ഞപ്തി-ദേവതാ .
സരസ്വത്യുവാച .
ത്വം പു+ത്രാഭി-മതാർ/ഥാ+ഢ്യോ ഭവേതി ഭവനാ+ന്വിതഃ .. 52

സർവാ-പദഃ(സ്) സകല-ദുഷ്കൃത-ദൃഷ്ട-യ+ശ്ച
ഗ+ച്ഛ+ന്തു വഃ(ശ്) ശമ-മന+ന്ത-സുഖാനി സ+മ്യക് .
ആയാ+ന്തു നി+ത്യ-മുദിതാ ജനതാ ഭവ+ന്തു
രാഷ്ട്രേ+സ്ഥിരാ+ശ്ച വിലസ+ന്തു സദൈവ ല+ക്ഷ്മ്യഃ ..53

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ
ഉഥ്.പത്തിപ്രകരണേ ലീലോപാഖ്യാനേ പദ്മ-ജീവനം(ൻ) നാമാഷ്ട-
പ+ഞ്ചാശഃ സർഗഃ .. 58 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
22.09.2023